

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Aktualitātes

zaļā publiskā iepirkuma piemērošanā

Inese Pelša

Koordinācijas departaments
Stratēģijas un ilgtspējīgas
attīstības nodaļa
vecākā eksperte

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ievads

17.-19. gadsimts **ražošanas periods**
(*neatjaunojamo resursu izmantošanas
pieaugums*)

Cilvēku pārapdzīvotība - līdz 21. gadsimta
beigām 11,5 miljardi cilvēku

**Resursu degradācija, ierobežoti resursi,
ekoloģiskās problēmas.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ilgspējīga attīstība (*Agenda 2030*)

Ilgspējīga attīstība ir attīstība, kas **nodrošina mūsdienu paaudzes vajadzības, neradot grūtības nākamām paaudzēm nodrošināt savas vajadzības** (ANO Pasaules Vides un attīstības komisijas ziņojumā “Mūsu kopējā nākotne”, 1987).

1. Nabadzības izbeigšanās.

2. Bada izbeigšanās.

3. Laba veselība un labklājība.

4. Kvalitatīva izglītība.

5. Dzimumu līdztiesība.

6. Tīrs ūdens un sanitārie apstākļi.

7. Pieejama un tīra enerģija.

8. Atbilstošs darbs un ekonomiskā augstums.

9. Rūpniecība, inovācijas, infrastruktūra.

10. Mazināta nevienlīdzība.

11. Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas.

12. Atbildīgs patēriņš un ražošana.

13. Klimata pārmaiņu rīcības.

14. Ūdens dzīvības saglabāšana.

15. Sauszemes dzīvības saglabāšana.

16. Miers, taisnīgums un spēcīgas institūcijas.

17. Globāla sadarbība mērķu ilgtspējīgas attīstības sasniegšanai.

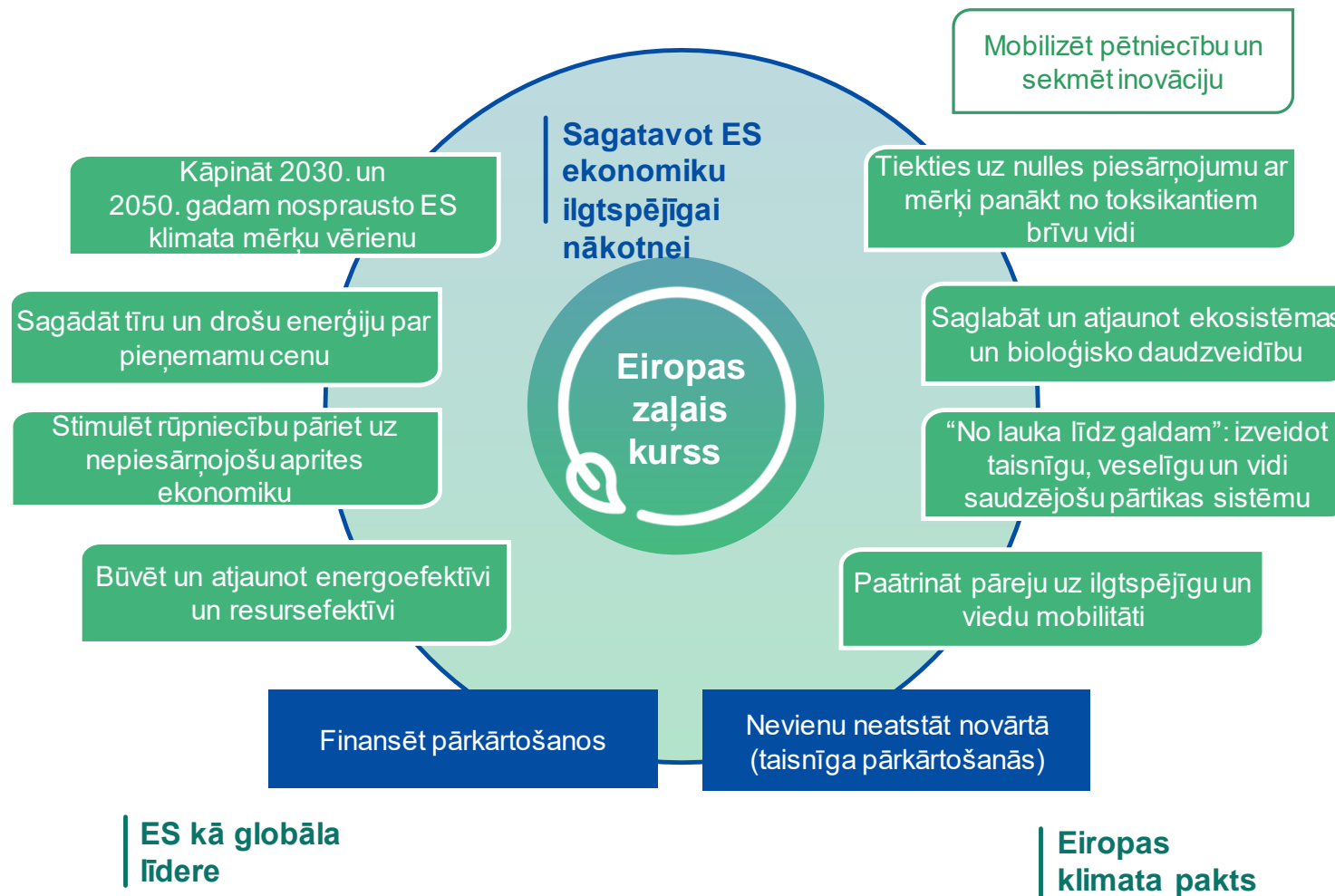

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Eiropas zaļais kurss (*Green deal*)

**2050.gadā Eiropa
pirmā klimatneitrālā
pasaules daļa.**

**Līdz 2030. gadam
samazināt
siltumnīcefekta
gāzu emisijas par
vismaz
55 % salīdzinājumā
ar 1990. gada
līmeni.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Zaļais publiskais iepirkums Eiropas Savienībā

Publiskie iepirkumi vidēji Eiropas Savienībā veido **14% no
iekšzemes kopprodukta**;

Eiropas Komisija ir izstrādājusi zaļā publiskā iepirkuma **kritērijus
vairāk kā 20 preču un pakalpojumu grupām**;

https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

ZPI Eiropas Savienībā piemērojams brīvprātīgi;

**Eiropas Komisija 2020.gada 14.janvārī nāca klajā ar
paziņojumu, ka turpmāk zaļais publiskais iepirkums būs
jāpiemēro obligāti.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Zaļais publiskais iepirkums

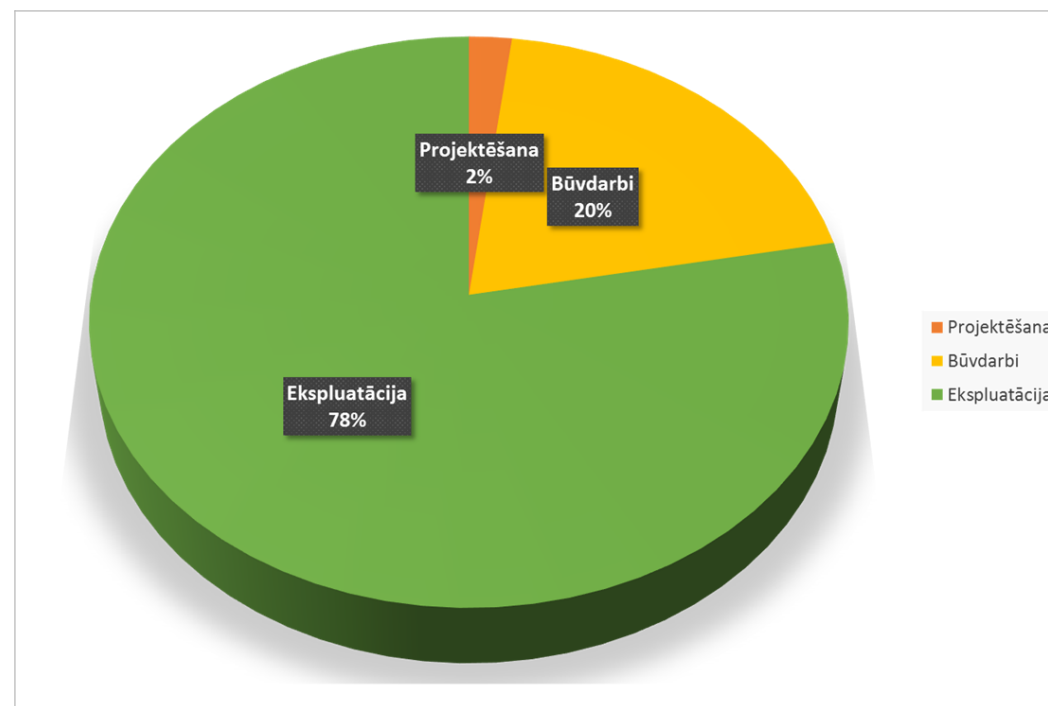
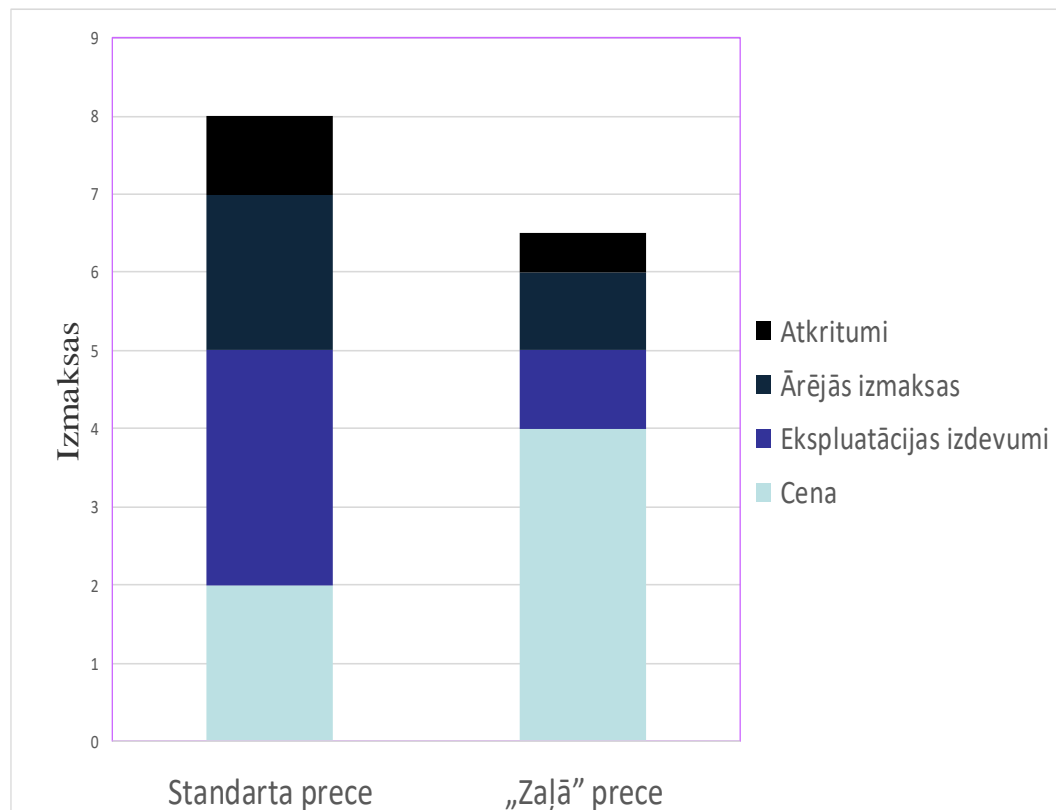

Zaļais publiskais iepirkums – tādu preču, pakalpojumu un būvdarbu iepirkums, **kuru ietekme uz vidi to aprites ciklā ir mazāka** nekā precēm, pakalpojumiem un būvdarbiem ar tādu pašu lietojuma mērķi, kas iegādāti, nepiemērojot zaļā publiskā iepirkuma principus. (PIL 1. 34); SPSIL 1. 33))

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Dzīves cikla izmaksas

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Tiesiskais regulējums ZPI ieviešanai Latvijā

Deleģējums **Publisko iepirkumu likumā**

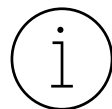

2017.gada MK not. nr. 353 «**Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība**», ar grozījumiem 2020.gada **8.septembrī (MK not. nr. 568 redakcijā)**

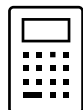
1. pielikums ZPI kritēriji **7 obligāti** piemērojamām preču grupām;
2. pielikums ZPI kritēriji **15 brīvprātīgi** piemērojamām preču un pakalpojumu grupām;
3. Pielikums **Aprites cikla izmaksu** metodika enerģiju patērējošām precēm.

Elektronisko iepirkumu sistēma

Zaļā publiskā iepirkuma **piemērošanas vadlīnijas**

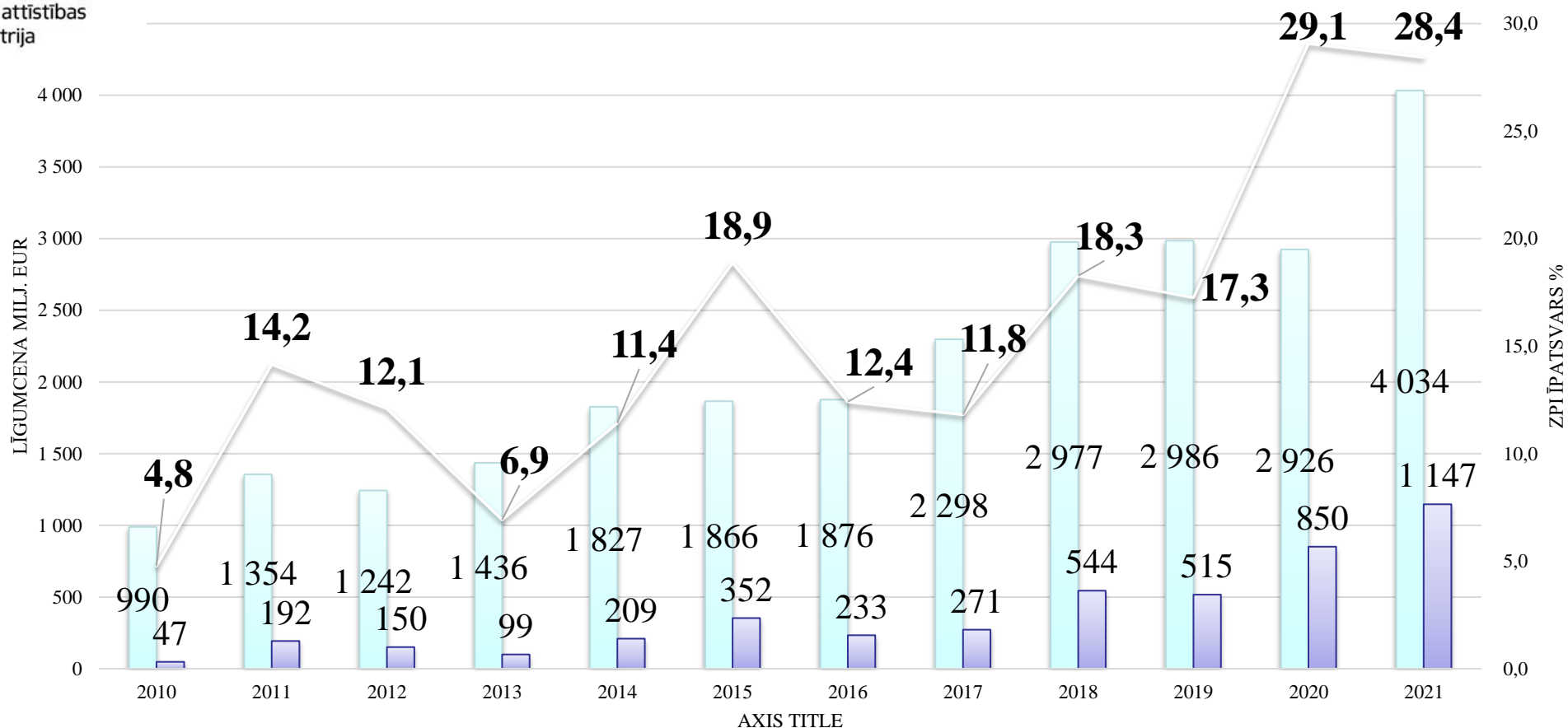

Aprites cikla izmaksu **kalkulatori**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

ZPI līgumcenu dinamika PIL ietvarā 2010. – 2021. gadā

— Kopējā līgumcena EUR (bez PVN)

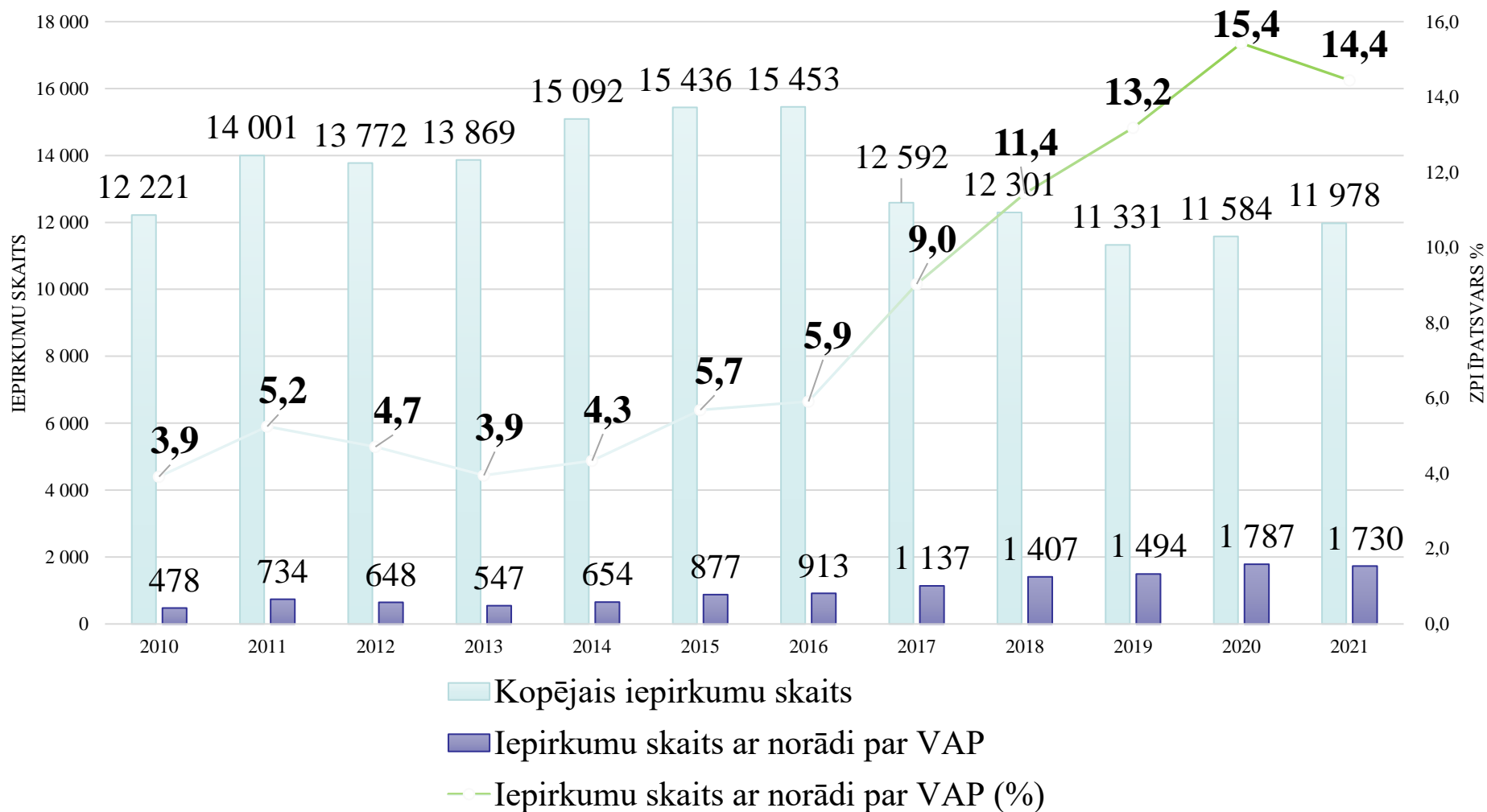
— Kopējā līgumcena EUR (bez PVN) ar norādi par VAP

— Kopējā līgumcena ar norādi par VAP (%)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

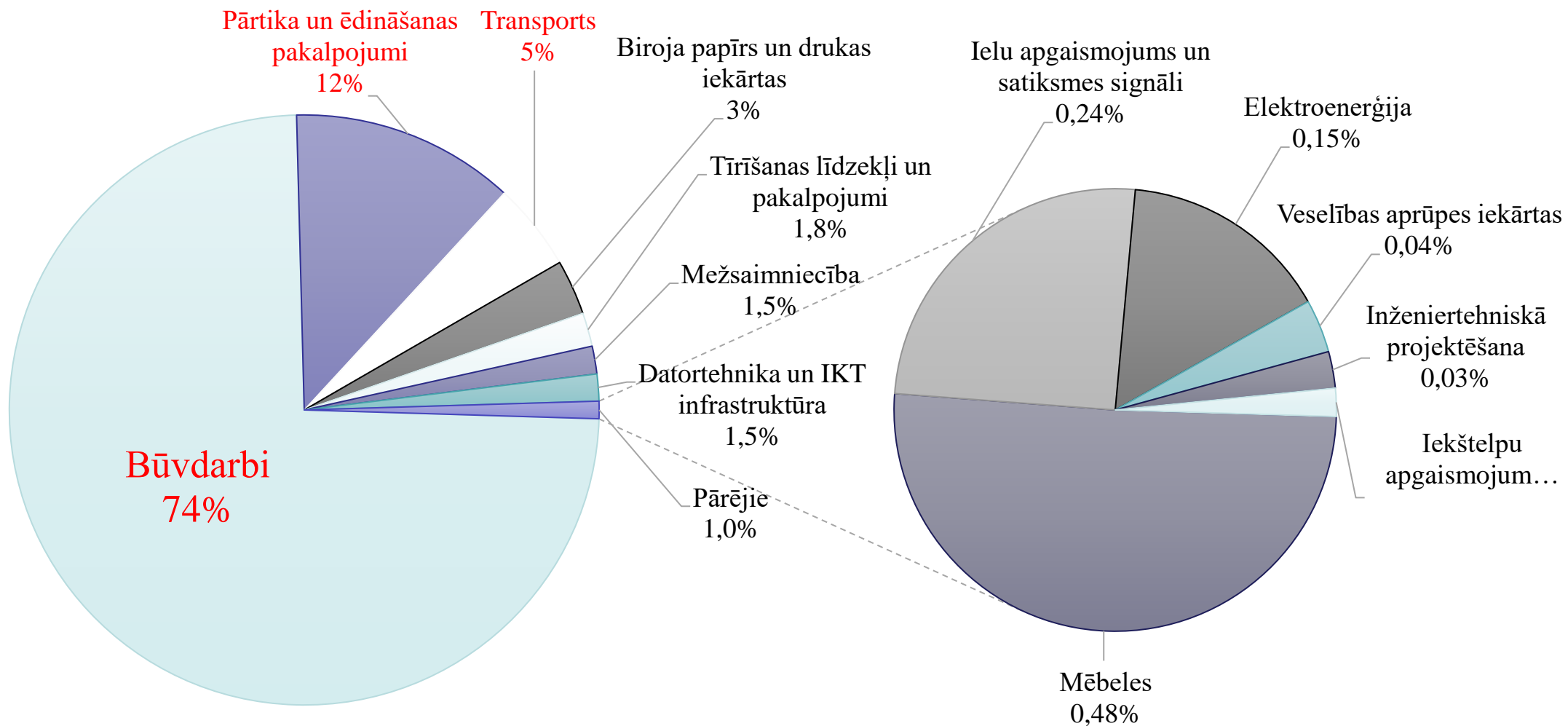
ZPI skaita dinamika salīdzinājumā PIL ietvarā 2010. – 2021.gadā (skaits un %)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

ZPI līgumcenu īpatsvars kopējā ZPI apjomā 2021. gadā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Lielākās preču, pakalpojumu grupas, kurās tika piemērotas vides aizsardzības prasības

Būvdarbi
703 milj. €

Pārtika un ēdināšanas
pakalpojumi
116 milj. €

Transports
46 milj. €

IKT, datortehnika
un drukas iekārtas
43 milj. €

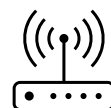

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Nākamie soļi – grozījumi MK not. nr. 353

Aktualizēt zaļā publiskā iepirkuma prasības:

tehnoloģiskā attīstība

jaunas Eiropas Komisijas ZPI vadlīnijas

Veicināt videi draudzīgāku produktu un pakalpojumu iepirkumus

Emisiju samazināšana (klimata pārmaiņas)

Prakses izvērtēšana

Pārskatīt un vienkāršot ZPI prasības – līdzšinējās ZPI piemērošanas

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

ZPI Būvdarbu iepirkumos

«Zaļais kurss»:

Ēku sektors **patērē 40% no kopējās enerģijas.**

Jādivkāršo publisko un privāto ēku **renovācijas apjoms!**

Dažādu enerģijas avotu cenām jāstimulē ēku **energoefektivitāte.**

ZPI piemērošana būvniecībā:

2021.g. 47% no būvdarbu iepirkumiem ZPI (703 milj. bez PVN);

ZPI nepilnīgi piemērots iepirkumos;

Tiek plānots **noteikt minimāli obligāti piemērojamos ZPI kritērijus būvniecībā.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

ZPI Transporta iepirkumos

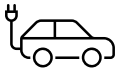
«Zaļais kurss»:

Transports rada **25% ES siltumnīcefekta gāzu emisiju**, un to apjoms aizvien palielinās.

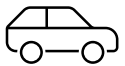

Mērķis ir līdz 2050.gadam samazināt šīs emisijas par 90 %!

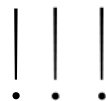

Tīrie transportlīdzekļi

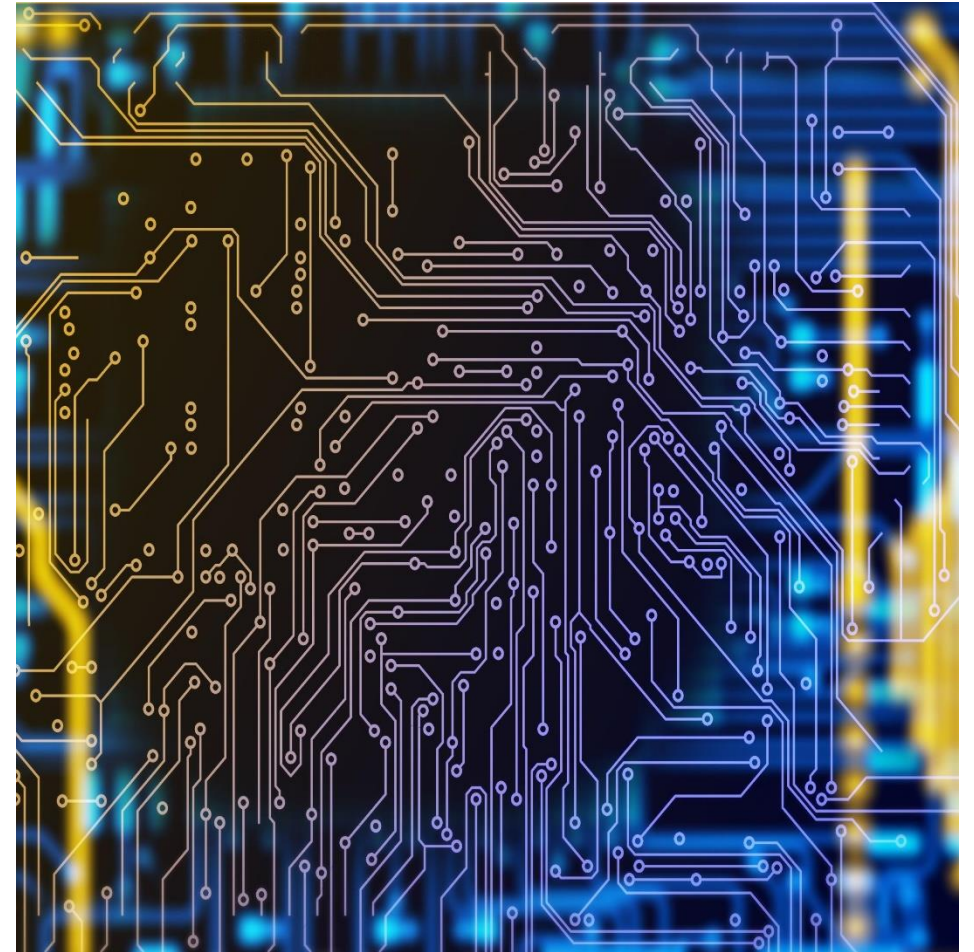
ZPI iekļaušana transporta iepirkumos:

2021.gadā **93% (45,7 milj. EUR bez PVN)** no transportlīdzekļu iepirkumiem piemērots ZPI;

Plānots pārcelt uz obligāto grupu (MK not. nr. 353 1. pielikumu).

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

MK noteikumos Nr.353«Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība» plānotie grozījumi 2022.gadā

Obligāti (1.pielikums):	Brīvprātīgi (2.pielikums):
1.Biroja papīrs	1. Biroja ēku projektēšana, būvdarbi un apsaimniekošana
2.Drukas iekārtas	2. Ceļu projektēšana, būvniecība un uzturēšana
3.Dator tehnika un IKT infrastruktūra	3. Ūdens sildītāji siltuma ražošanai
4.Pārtika un ēdināšanas pakalpojumi	4. Dārzkopības produkti un pakalpojumi
5.Tīrīšanas līdzekļi un pakalpojumi	5. Elektroenerģija
6.Iekštelpu apgaismojums	6. Klozetpodi un pisuāri
7.Ielu apgaismojums un satiksmes signāli	7. Koģenerācijas iekārtas
8. Trešās grupas ēku jauna būvniecība, pārbūve, projektēšana un nojaukšana	8.Mēbeles
9. Transports	9.Notekūdeņu infrastruktūra
	10.Sienu paneļi
	11.Izlietnes, krāni, dušas uzgaļi un to aprīkojums
	12.Tekstilpreces
	13.Transports
	14.Veselības aprūpes elektriskās un elektroniskās iekārtas
	15.Atpūtas un sporta infrastruktūra

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

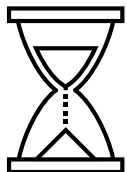
MK not. nr. 353 grozījumu izstrādes grafiks

	20.aprīlis	27.aprīlis	11.maijs	Jūnijs	Septembris
Pārtika un ēdināšanas pakalpojumi	x				
Transports		x			
Būvdarbi			x		
MK not. nr. 353 grozījumu izsludināšana VSS				x	
MK not.nr. 353 grozījumu iesniegšana MK					x

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ieteikumi veicot zaļo iepirkumu

Atvēlēt pietiekami daudz laika iepirkuma veikšanai

Veikt tirgus izpēti (konsultēties ar ekspertiem)

Iekļaut vides prasības visos iepirkuma posmos:

- Atlases prasības
- Tehniskā specifikācija
- Piedāvājuma izvērtēšanas kritēriji
- Dzīves cikla izmaksas
- Līguma izpilde
- Monitorēt un uzraudzīt procesu.

Informācija par ZPI

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Par mums ▾ Nozaru politika ▾ Aktualitātes ▾ Fondi un ES ▾ Kontakti ▾

Meklet Language Iestāījumi

Sākums > Par mums > Darbības jomas > Zaļais publiskais iepirkums

Zaļais publiskais iepirkums

Publicēts: 29.01.2020.
Atjaunināts: 13.05.2022.

- Struktūra
- Viegli lasīt
- Vadība
- Darbības jomas**
- Pakalpojumi
- Padotības iestādes
- Publikācijas un pārskati
- Pētījumi
- Normatīvie akti
- Trauksmes celšana
- Ētika
- Starptautiskā sadarbība
- Budžets
- Īpašumi
- Iepirkumi
- Vakances
- Projekti
- Informācija par darba grupām
- VARAM pārziņā esošās IS
- Vēsture

Normatīvais regulējums un metodiskais atbalsts Skatīt vairāk →	Sadarbības partneru pieredze Skatīt vairāk →	Biežāk uzdotie jautājumi (BUJ) Skatīt vairāk →
Informatīvie un audiovizuālie materiāli Skatīt vairāk →	Eiropas Komisijas izstrādātie ieteikumi ZPI piemērošanai Skatīt vairāk →	Zaļā iepirkuma kalkulators Skatīt vairāk →
Kas ir Zaļais iepirkums, kā tas strādā un kādi ir tā ieguvumi? Skatīt vairāk →	Kā atpazīt Zaļo iepirkumu? Skatīt vairāk →	Zaļā iepirkuma pieredzes stāsti. Skatīt vairāk →

<https://www.varam.gov.lv/lv/zalais-publiskais-iepirkums>

A large, leafy tree stands in the center of a field, with a fence in front of it. The sky is blue with scattered white clouds. The text is overlaid on the upper part of the image.

**Mazāk ir vairāk!
(Enough is best)
Herman Edward Daly**

10.02.2022.

Konference "Publiskie iepirkumi 2022"

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies par uzmanību!

Kontakti: zpi@varam.gov.lv

Internet: www.varam.gov.lv

darbības joma – zaļais publiskais iepirkums

